

stillet til § 5. Der er desuden en anden Omstandighed at betænke. De nærværende Fæstere skulle, naar de gaaer over til at blive Selveiere, blive ved Fæstestederne for de selsamme Afgifter, som de nu svare; og der vil altsaa ikke paalægges dem eller deres eventuelle Enker som Ciere nogen større Byrde, end de havde som Fæstere; dette er i en vis Henseende en ganske rigtig Bestemmelse; men Realisationen af Kjøbet indtræder da ogsaa egentlig først med deres Arvingers Overtagelse af de Steder, paa hvilke de nu ere Fæstere, og af hvilke de ved deres blotte Erklæring og ved en Obligations Udstedelse blive Selveiere. Men den, som virkelig vil, at hele det forviklede Fæsteforhold endeligt skal ordnes, den, som indseer Vigtigheden af at komme tilbage fra den Bane, hvorpaa man i Aarhundreder er gaaet, og som vistnok har ligget i vor hele Udviklings Gang, men for hvis Farer og slemme Følger vi dog ligesaa lidt kunne være blinde, som vi have kunnet unddrage os for dem, maa ogsaa ønske, at, naar Fæstet nu gaaer over til at blive Selveiendom, det da maa blive en endelig Regulering, Noget, hvorfra der ikke kan kommes tilbage. Det forekommer mig derfor, at det er absolut nødvendigt at sørge for, at den, som gaaer over til at blive Selveier, ogsaa gjør det paa en saadan Maade, at hans Arvinger ikke komme tilbage fra Selveiendommen; thi ellers opnaar vi kun et Skinresultat. Det er den ene Grund, hvorfor Mindretallet troer at burde holde fast paa, at en Amortisation af Kjøbesummen finder Sted; thi ellers er Voet eller Arvingerne ikke bundet til det indgaaede Kjøb. Den anden Grund, hvorfor vi ansee Amortisationen nødvendig, er den, at det ikke kan være Staten ligegyldigt, om de Summer, som blive indestaaende, ere udsatte for en meer eller mindre øiensynlig Fare; thi, med al Agtelse for den Side, hvorfra den Paastand, om ikke er udgaaet, saa dog har fundet den kraftigste Understøttelse, at Staten ikke vilde risikere Noget ved, hvad der skulde blive indestaaende i Fæstestederne, naar de gaae over til Selveiendom, kan jeg dog ikke erkjende, at man med den Erfaring for Die, som vi have oplevet blot siden 1820, kan antage, at,

reder, eller fordi man vil aflaae i Fæstestedernes nærværende Salgspris omtrent $\frac{1}{3}$, disse Capitaler derfor skulde være sikrede i en Række af 20 til 30 Aar; thi det er en saa lang Aarrække, hvorom her er Tale. Vi have siden 1820, altsaa i 30 Aar, oplevet ganske andre Forandringer i Priserne paa faste Eiendomme end blot $\frac{1}{3}$; vi have oplevet saa store Forandringer, at der vistnok hører meget Mod til at sige, at $\frac{2}{3}$ af Stedernes nærværende Pris er sikret uden Amortisation, endssjøndt Capitalen skal være uopsigelig i dette Tidsrum. Det blev anført af den ærede Ordfører, at en saadan Amortisation ikke er nødvendig; jeg gjentager, med den Erfaring, som vi have for Die, kan man endnu mindre sige, at den er nødvendig. Jeg maa derfor, som sagt, ansee det for en seilagtig Paastand, at Amortisationen ikke skulde være nødvendig, uagtet det ikke af Noget kan paavises, i hvilken Grad Nødvendigheden er tilstede; men jeg troer, at det er Statens Pligt ikke at tabe dette Hensyn af Sigte, saameget mere som Amortisationen paa ingen Maade kan siges at være byrdefuld for de nærværende Fæstere, naar de gaae over til at blive Selveiere, og som ogsaa saa meget Andet kunde opfordre til at paahyde en Afbetalingssmaade, der i høi Grad fremmer Familiernes Færv. Thi vi maae erindre, at, naar den i Forslag bragte Amortisation paalægges de nærværende Fæstere, som blive Ciere, vil dette medføre en aarlig Udgift for dem af en Snees Rigsdaler i Gjennemsnit; thi meer kan det ikke blive, naar vi antage, at Fæstestedernes Pris i Gjennemsnit vil være 4000 à 5000 Rbd. — men et saadant Affavn af 20 Rbd. aarlig, eller en Betaling af 20 Rbd. over, hvad Afgifterne udgjøre for nærværende Tid, kan vel maastee for en eller anden Enkelt være, hvad man kunde kalde, følelig, men jeg er overbevist om, at det langtfra vil være det for Fleerheden. Men hvad vindes derimod, og hvorledes vil det stille sig, naar ingen Amortisation skulde finde Sted? For det Første maa det ikke oversees, at forhøiede Afgifter i Reglen ville indtræde for Arvingerne; thi det er kun den nærværende Fæster og hans Enke, som skal blive siddende for de nærværende Afgifter, og dernæst maa det betænkes, at Arvingerne